

ถ้อยแถลงนายกรัฐมนตรี

การประชุม Prosperity for All Summit 2017

จัดโดยสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียนภายใต้หัวข้อ

Driving Growth through Micro and Small Entrepreneurs in Trade, Services and Agriculture

วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๗.๐๐ – ๑๗.๓๐ น.

ณ Grand Ballroom, City of Dreams กรุงเทพมหานคร

ท่านประธานสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน

ท่านผู้นำภาครัฐและภาคเอกชน

สมาชิกสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียนและผู้มีเกียรติทุกท่าน

๑. ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญจากสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน ซึ่งเป็นองค์กรสำคัญของประชาคมอาเซียน ให้เข้าร่วมเสนอแนวคิดเรื่องการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางขนาดย่อมและรายย่อยหรือ MSMEs ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้

๒. สำหรับแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนปี ค.ศ. ๒๐๒๕ (ASEAN Economic Community Blueprint 2025) ระบุไว้ว่า MSMEs เป็นตัวขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจอาเซียน เนื่องจากมีจำนวนรวมกันถึงมากกว่าร้อยละ ๙๕ ของธุรกิจทั้งหมดในแต่ละประเทศสมาชิก หากธุรกิจเหล่านี้มีความเข้มแข็ง เศรษฐกิจของอาเซียนและประชาคมอาเซียนจะมีความแข็งแกร่งและก้าวไปข้างหน้าพร้อมๆ กัน ได้อย่างมั่นคง ประชาชนก็จะมีความสุขเดินทางไปอย่างมั่นคง นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติและภูมิภาค ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนเป้าหมายหลัก (priority) ของการเป็นประธานอาเซียนในปีนี้ด้วย

๓. อาเซียนให้ความสำคัญกับ MSMEs มาอย่างต่อเนื่องดังจะเห็นได้จากแผนปฏิบัติการในการส่งเสริมและพัฒนา MSMEs รวม ๓ ฉบับ โดยเริ่มจาก ฉบับที่ ๑ ในปี ๒๐๐๔ – ๒๐๑๔ ซึ่งเน้นการวางแผนให้ทุกประเทศสมาชิกวางรากฐานจัดตั้งหน่วยงานส่งเสริม SMEs สถาบันการเงินเพื่อ SMEs ฉบับที่ ๒ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการสร้างความแข็งแกร่งทางการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนฉบับล่าสุด ผมเห็นว่าเป็นฉบับที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจาก (๑) เป็นการประกาศเจตนารมณ์ของอาเซียนถึงเป้าหมายในการส่งเสริม MSMEs ที่จะต้องบรรลุในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ กล่าวคือ ต้องการให้ MSMEs ในทุกประเทศสมาชิกอาเซียน ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับนานาชาติ มีความสามารถในการปรับรูปแบบธุรกิจให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และมีการประยุกต์ใช้นวัตกรรม ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญในการผลักดันบทบาทของ MSMEs เพื่อสนับสนุน

การเติบโตในภูมิภาค (๒) เป็นแผนปฏิบัติการระยะ ๑๐ ปี ซึ่งมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกันมากกว่า ๖๐ กิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนให้อาเซียนบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริม MSMEs ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔. เป็นที่น่าสังเกตว่า การส่งเสริม MSMEs ในอาเซียน ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น ญี่ปุ่น สหรัฐฯ และแคนาดา โดยประเทศเหล่านี้ต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น เหมือนที่ระบุไว้ในแผนให้เกิดขึ้นจริง เพราะฉะนั้น มันอยู่ที่การปฏิบัติว่าจะทำแผนให้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร สะท้อนถึงฉันทามติว่า “การพัฒนาศักยภาพของ MSMEs ให้มีความแข็งแกร่งคือ กลไกในการสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน” นอกจากนี้ อาเซียนของเรายังได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มวิสาหกิจรายย่อยมากขึ้น โดยเปลี่ยนใช้คำว่า MSMEs แทน SMEs เพื่อสะท้อนข้อมูลเชิงเศรษฐกิจที่ระบุว่าธุรกิจอาเซียนส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจรายย่อย และหากอาเซียนจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ก็จำเป็นจะต้องยกระดับการพัฒนาวิสาหกิจกลุ่มนี้ด้วย

ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

๕. ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ภาคเอกชนของอาเซียน โดยเฉพาะสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน ได้ร่วมให้ความสนใจกับการส่งเสริมผู้ประกอบการ MSMEs เพราะแท้จริงแล้ว การขับเคลื่อนเศรษฐกิจต้องอาศัยภาคเอกชนทั้งรายใหญ่และ MSMEs ซึ่งเป็นผู้เล่นหลัก ส่วนภาครัฐนั้นควรจะเป็นเพียงผู้สนับสนุน นอกจากนี้ ผมเชื่อว่าการแก้ปัญหาและการส่งเสริม MSMEs อย่างยั่งยืน เป็นเรื่องที่ภาครัฐและภาคเอกชนต้องร่วมมือกันจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ประเทศไทยได้ริเริ่มโครงการเพื่อพัฒนาช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่เรียกว่า “ประชารัฐ” โดยโครงการนี้เป็นความร่วมมือ ๓ ฝ่าย คือ รัฐ เอกชนรายใหญ่ และกิจการขนาดเล็ก รวมถึงเศรษฐกิจฐานรากในภูมิภาค เราใช้วิธีการที่เรียกว่า “พี่ช่วยน้อง” รัฐจะเป็นผู้ให้แรงจูงใจแก่เอกชนรายใหญ่ ในรูปแบบของภาษีหรือการผ่อนปรนกฎเกณฑ์ สำหรับเอกชนรายใหญ่ก็จะช่วยนำนวัตกรรมสมัยใหม่มาให้กิจการเล็กๆ ช่วยแนะนำในเรื่องการบริหารจัดการ และช่วยหาช่องทางการจำหน่าย ให้กับธุรกิจขนาดเล็กร่วมกันด้วย เพราะฉะนั้น รัฐ เอกชนขนาดใหญ่ และขนาดเล็กร่วมกันต้องเชื่อมโยงไปสู่กันและกัน

๖. สำหรับหัวข้อต่างๆ ที่ได้พูดคุยกันในวันนี้สะท้อนถึงความท้าทายที่ MSMEs กำลังเผชิญอยู่ร่วมกัน โดยเฉพาะการหาทางช่วยเหลือด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งก็คงไม่ใช่เพียงอย่างเดียว การเข้าถึงแหล่งเงินทุนก็เพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ MSMEs ในยุคอินเทอร์เน็ตที่มีการแข่งขันทางธุรกิจสูง เราก็ต้องทำด้วยการลดต้นทุนการผลิต การเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิต และการเข้าถึงตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาเซียนจึงควรพยายามสร้างโอกาสสำหรับการเข้าถึงแหล่งทุน เข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเข้าถึงตลาด โดยจะต้องกำหนดแนวทางที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้ ได้แก่ การพัฒนาตลาดการเงินให้โปร่งใส มีระบบ (Information-based Lending) การสร้าง

ช่องทางทางการเงินใหม่ๆ ผลผลิตภัณฑทางการเงินที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมช่วยกันสร้างเครือข่ายทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง

๗. ในส่วนของประเทศไทย ในปี ค.ศ. ๒๐๑๖ เรามี SMEs จำนวน ๒.๙ ล้านกิจการ และหากนับรวมวิสาหกิจรายย่อยด้วย ก็จะมี MSMEs ทั้งหมดจำนวนประมาณ ๕ ล้านกิจการในประเทศไทย โดยเพียงแค่ SMEs กลุ่มเดียวก็ก่อให้เกิดการจ้างงานถึง ๑๐ ล้านคน มีรายได้คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๒ ของ GDP ทั้งนี้ เป็นที่น่าสนใจว่า MSMEs ประมาณร้อยละ ๘๐ ของไทยทำธุรกิจด้านอาหาร เกษตรแปรรูป บริการประเภทต่างๆ และการค้าปลีกซึ่งมีความคล้ายคลึงกับมิตรประเทศอาเซียนอื่นๆ ด้วย

๘. ประเทศไทยได้ดำเนินการต่างๆ ที่สอดคล้องกับแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนปี ค.ศ. ๒๐๒๕ (ASEAN Economic Community Blueprint 2025) และแผนปฏิบัติการในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี ค.ศ. ๒๐๑๖ – ๒๐๒๕ เมื่อต้นปีที่ผ่านมา ไทยได้จัดตั้งกองทุนเพื่อ SMEs ในแนวทาง **ประชารัฐ เพื่อพัฒนาช่วยเหลือผู้ประกอบการ MSMEs** ซึ่งนับเป็นการปรับโครงสร้างการทำงานของ MSMEs ครั้งใหญ่ ก็คงไม่ใช่เฉพาะการให้สินเชื่อ แต่ต้องการให้เกิดผู้ประกอบการ MSMEs **เต็มพื้นที่** เรามีกลุ่มจังหวัดอยู่ ๑๘ กลุ่มในประเทศไทย เราต้องการให้เกิด MSMEs ทุกพื้นที่ และมุ่งเป้าหมายไปที่ ๑๘ กลุ่มพื้นที่ ซึ่งในแต่ละพื้นที่ก็จะมีหลายจังหวัดอยู่ตรงนั้น ในระบบเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่เพิ่งจบการศึกษา ที่มีความตื่นตัวในการทำธุรกิจ ให้สามารถกลับไปตั้งต้นเป็น MSMEs ในภูมิภาคได้ ซึ่งจะได้ลดการแออัดในเมืองใหญ่และสร้างความเจริญในท้องถิ่นให้ได้ ในอนาคตก็จะเป็นการช่วยเหลือ MSMEs ภาคการเกษตร การท่องเที่ยว และภาคบริการที่นับวันจะเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น

๙. การจัดตั้งกองทุนดังกล่าว เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการรายใหม่และพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการที่มีอยู่เดิม โดยการนำเงินทุนไปปรับปรุงสินค้าและบริการด้วย **เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ** เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการสนับสนุนการใช้อีคอมเมิร์ซ (E-Commerce) มาช่วยนำผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรจากภูมิภาคที่ห่างไกลไปยังผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อในเมือง ทั้งในประเทศไทยและในหัวเมืองหลักของกลุ่มประเทศอาเซียน ทั้งนี้ การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์จะเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการส่งเสริมการค้าอีคอมเมิร์ซ เพราะฉะนั้น อาเซียนจึงต้องร่วมมือกันพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้เชื่อมโยงกันระหว่างประเทศให้ได้ด้วยโดยเร็ว

๑๐. ในการส่งเสริม MSMEs ภาคการเกษตรและท่องเที่ยว ผมเห็นว่า เราควรใช้ประโยชน์จากการที่ **ประชาคมอาเซียนมีจุดเด่น ๓ ประการ** ก็คือ เป็นแหล่งอาหารของโลก มีศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย และมีความโดดเด่นภาคบริการ **ทั้งสามอย่าง** เราต้องสนับสนุนให้ MSMEs เข้ามามีบทบาทที่เข้มแข็งในห่วงโซ่การผลิตในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และภาคบริการ เช่น การท่องเที่ยว โดยในส่วน

ของประเทศไทย รัฐบาลได้พยายามพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เราเรียกว่า **Young and Smart Farmers** ให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจด้านการเกษตรที่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ เช่น เราต้องเพิ่มราคาสินค้าทางการเกษตร โดยต้องมุ่งเน้นการปลูกพืชผลเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ ต่อยอดวัฒนธรรมพื้นถิ่นด้วยการท่องเที่ยววิถีชุมชนและเกษตรอินทรีย์เพื่อเป็นผู้จ้างงานและนำรายได้มาสู่ท้องถิ่น และมีส่วนช่วยให้การปรับโครงสร้างภาคการเกษตรของประเทศ ให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็วยิ่งขึ้น คือเพิ่มรายได้ให้กับผู้ผลิตในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทย

๑๑. ในด้านอุตสาหกรรมนั้น ประเทศไทยเราก็มี **นโยบายประเทศไทย ๔.๐** ที่สนับสนุนให้ MSMEs และสตาร์ทอัพที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology Start-Ups) เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ ที่เราเรียกว่า First S-Curve เช่น อุตสาหกรรมอาหารสำหรับอนาคต โครงการเมืองนวัตกรรมอาหารที่ใช้นวัตกรรมในการผลิตอาหารเพื่อเพิ่มมูลค่าและในเศรษฐกิจดิจิทัล และอุตสาหกรรมใหม่ ที่เรียกว่า New S-Curve ๕ สาขา ได้แก่ หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม ขนส่งและการบิน พลังงานและเคมีชีวภาพ ดิจิทัล และการแพทย์ อันนี้ก็เป็น ๕ New S-Curve ใหม่ที่ประเทศไทยกำลังเร่งส่งเสริมอยู่ ขณะเดียวกัน เรายังยึด ๕ อย่างของเดิม โดยเน้นหนักในเรื่องของการเกษตรด้วย

๑๒. รัฐบาลไทยตระหนักดีว่า MSMEs นั้นคงไม่ใช่มีบทบาทสำคัญเฉพาะในเรื่องเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว **ยังครอบคลุมถึงมิติด้านสังคม** เพราะว่ามีคนจำนวนมากที่ประกอบการและกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค เพราะถ้าเราสามารถดูแล MSMEs ที่กระจายกันอยู่ทั่วพื้นที่นี้ให้แข็งแรง แข็งแกร่งได้ ก็จะช่วยให้ประชาชนที่เป็นเจ้าของและลูกจ้าง แรงงาน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำอันเป็นความท้าทายของประเทศไทยและอาเซียนในภาพรวมอีกด้วย

ท่านทั้งหลาย

๑๓. ทั้งหมดที่กล่าวมาในวันนี้ เพื่อที่จะยืนยันว่าการดำเนินการตามแนวทางที่พวกเราวางไว้ในกรอบร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนในเรื่องการพัฒนา MSMEs สามารถเกิดขึ้นได้จริง และปีนี้เป็นโอกาสครบรอบ ๕๐ ปีของอาเซียน เพราะฉะนั้น ความสำเร็จที่เราจะมีต่อไป เป็นสิ่งที่ประเทศไทยพร้อมจะร่วมมือและแบ่งปันโมเดลต่างๆ เหล่านี้ของประเทศไทยเพื่อให้ทุกประเทศในภูมิภาคของเรามีความเจริญเติบโตอย่างมั่นคง **ตามโครงสร้างเศรษฐกิจที่พวกเรามี** กล่าวคือ มี MSMEs เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ขณะนี้มีโครงการประชารัฐในลักษณะต่างๆ เกิดขึ้นมากมายในประเทศไทย และผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุด คือ MSMEs และธุรกิจการเกษตรซึ่งเป็นเศรษฐกิจฐานรากที่สตรีสามารถมีบทบาทได้มากขึ้น และสามารถถ่ายทอดทักษะให้กับเยาวชนซึ่งเป็นพลังแห่งอนาคตของอาเซียนได้อีกด้วย

๑๔. สิ่งหนึ่งที่ผมอยากจะฝากไว้ คือ เราจะต้องคำนึงถึงเพื่อนของเรา ประเทศไทยไม่ได้มุ่งเน้นในการพัฒนาเพื่อเพิ่มรายได้แค่เพียงประเทศไทยอย่างเดียว เราจำเป็นต้องยกระดับรายได้ของเพื่อนเราทุกประเทศในอาเซียนด้วยไปด้วยกัน เพราะเราจะต้อง stronger together จะต้องเข้มแข็งไปด้วยกัน เราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เพราะฉะนั้นทุกกิจกรรมประเทศไทยยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ยินดีที่จะให้การสนับสนุนแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ทุกอย่างซึ่งกันและกัน

๑๕. ประเด็นสำคัญของเรา ก็คือว่า อาเซียนของเราทุกประเทศนั้นเป็นประเทศที่มีผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งหลายอย่างอาจจะมีความเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งทำให้ราคาต่างๆ มีปัญหา และถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราในฐานะเป็นกลุ่มประเทศผู้ผลิตอาหารของโลก แหล่งอาหารโลก ที่จะเป็นผู้กำหนดราคาอาหารเกษตรต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ โดยเราต้องทำให้เป็นเกษตรอินทรีย์ หรือเกษตรที่มีคุณภาพ เพราะฉะนั้น เราจึงจะสามารถกำหนดราคาในโลกใบนี้ได้ อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์โลกมากกว่าสิ่งอื่น อาหารและน้ำ ดังนั้น เราในฐานะประเทศอาเซียนค่อนข้างจะมีความสมบูรณ์ในเรื่องเหล่านี้ ผมคิดว่าเราน่าจะร่วมมือกันมากกว่าแข่งขันกันในบางประเด็น ช่วยกันปลดล็อก ช่วยกันขจัดอุปสรรคทางการค้าการลงทุนระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น อาทิ เช่น การขนส่งข้ามแดน มาตรการทางภาษี กฎกติกาต่างๆ ที่ต้องปรับปรุงให้ทันสมัย เป็นสากล ทั้งนี้ เพื่อเราจะรวมพลังกันเป็นอาเซียนในโอกาสที่เราครบ ๕๐ ปีนี้ ช่วยกันสร้างแบรนด์อาเซียนให้มากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ แล้วก็พึ่งพาอาศัยกัน โดยคำนึงถึงเป้าหมาย วิธีการ และการลงทุนต่างๆ ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ถ้าเราคิดให้ครบวงจร ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ต้นทาง คือ เกษตรกรหรือผู้ผลิตวัตถุดิบ กลางทาง คือ การแปรรูป การสร้างนวัตกรรม การเพิ่มมูลค่า ปลายทาง ก็คือ การตลาด ถ้าเราเชื่อมโยง ๓ จุดนี้เข้าด้วยกันได้ ก็จะทำให้ทุกอย่างทวีมูลค่าสูงขึ้นในทุกระดับ เพราะฉะนั้น ผมคิดว่า ความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญ และเราก็โชคดีที่อาเซียนไม่มีความขัดแย้งที่รุนแรง และเราก็เป็นมิตรที่ดีกับทุกประเทศในโลกใบนี้ ผมถือว่า สิ่งนี้คือความแตกต่าง แล้วเรารวมพลังได้ ถึงมีประชาชนรวมกันแล้ว ๖๒๐ ล้าน กว่า ๖๐๐ ล้าน ถือเป็นตลาดที่ใหญ่ และหลายประเทศก็ได้ให้ความสนใจอาเซียนมากขึ้นในขณะนี้ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งเมื่อสักครู่นี้ได้คุยไปแล้ว ก็คือ การท่องเที่ยว ผมคิดว่า เราจำเป็นต้องเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุด คือ การสัญจรไปมาระหว่างกันของประชาชน นอกจากความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระดับรัฐบาล ราชวงศ์และส่วนราชการแล้ว ประชาชนนั้นสำคัญที่สุด เพราะถ้าเรารู้จักซึ่งกันและกัน เราสร้างคนรุ่นใหม่ไว้ด้วยกัน มีประชาชนคนรุ่นใหม่รู้จักมักจี่กันทั้งในภาคธุรกิจ และนอกภาคธุรกิจ ในวันหน้า เราก็จะเป็นโลกที่ไร้พรมแดนอย่างแท้จริง เพราะเราจะเจริญเติบโตเท่าเทียมกันทั้งหมด โดยที่เราไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ที่ผมอยากพูดในวันนี้ ผมขอย้ำเจตนารมณ์ว่าสิ่งที่จะทำให้สะดวกรวดเร็วขึ้น ก็คือการปลดล็อกอุปสรรคต่างๆ ระหว่างกันให้ได้โดยเร็ว ถ้าเราทุกคนยังมองว่า ถ้าเราทำอย่างนี้ แล้วเราจะเสียอย่างนี้ เราก็จะไปได้ทุกคน เพราะมันจะไปไม่ได้ทั้งสองทาง ดังนั้น เราต้องหากันให้เจอ หาแต่ละฝ่ายให้เจอ และอะไรคืออุปสรรค อะไรคือปัญหา อะไรคือความแตกต่าง เหล่านี้ถ้าเราปรับเข้าหากัน ใช้กติกาเดียวกัน อาเซียนจะ

กระชับความสัมพันธ์ที่ดีมากยิ่งขึ้นในทุกมิติ ประเทศไทย ผมขอยืนยันว่าเป็นมิตรกับทุกประเทศในอาเซียน ผมมีโอกาสพบปะกับผู้นำประเทศทั้ง 10 ประเทศ เราสัญญากันได้แล้วว่าเราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เราจะเดินไปพร้อมๆ กัน ไม่มีใครนำ ไม่มีใครตาม เราจะเดินเคียงข้างกันตลอดไป เพื่อที่จะทำให้ประชาชนของเรามีความสุข มีความพึงพอใจ มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ของประเทศไทยในเวลานี้

๑๖. ผมขอชื่นชมบทบาทที่สร้างสรรค์ของสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน ในการจัดการประชุมครั้งนี้ ที่สำคัญยังได้ริเริ่มเครือข่ายผู้นำภาครัฐและภาคเอกชนที่จะช่วยกันออกแบบหลักสูตร วิธีการ พัฒนาหลักสากลให้กับ MSMEs ในอาเซียน เนื่องจากตลาดโลกมีความท้าทายมากขึ้น เพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม ผมเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ประเทศไทยก็ยังมีปัญหาพอสมควรในเรื่องนี้ และเราก็จะเร่งรัดในเรื่องนี้ คงต้องอาศัยความร่วมมือจากเพื่อนๆ ประเทศอาเซียนด้วย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อที่จะพัฒนาทุนมนุษย์ให้มากยิ่งขึ้น สิ่งที่เรามองเห็นร่วมกันในวันนี้ ก็คือ วันนี้เราทำเพื่อวันนี้ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องทำเพื่ออนาคตไปด้วย เพราะลูกหลานของเราก็จะเจริญเติบโตขึ้นมาในอนาคต และโลกใบนี้ก็เป็นโลกใบเดียวกันทั้งหมดทั้งโลก เพราะฉะนั้นไม่ว่าน้ำ ไม่ว่าจะแผ่นดิน ไม่ว่าจะอากาศ เราใช้ด้วยกันทั้งโลก เพราะฉะนั้นถ้าเราทำวันนี้ให้เข้มแข็ง อาเซียนเข้มแข็ง ประชาชนเข้มแข็ง เราก็จะลดความขัดแย้ง ลดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ ไม่มีความขัดแย้ง วันหน้าเราก็จะสันติสุข ผมคิดอย่างนั้นนะครับ เพราะฉะนั้น เรามีหน้าที่สำหรับประเทศของเรา ผมก็มีหน้าที่ต่อประเทศไทย ท่านก็มีหน้าที่ต่อประเทศของท่าน แต่ทั้งหมดมีหน้าที่ต่อโลกใบนี้ และต้องช่วยกันทุกอย่าง ทั้งการพัฒนาภายใน การพัฒนาภายนอก การสร้างการพัฒนาที่สร้างความสมดุล กับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องไปด้วยกันทั้งหมด

๑๗. การพัฒนาแบบตะวันตก เร็ว แต่ไม่ยั่งยืน เพราะเป็นไปตามสถานการณ์ แต่การพัฒนาแบบตะวันออกค่อนข้างจะยั่งยืน ถึงจะช้า แต่ยั่งยืน ทำอย่างไรเราจะมีการพัฒนาทั้งแบบตะวันตกและตะวันออกผสมเข้าไปด้วย ในส่วนนี้ประเทศไทยก็มีคำแนะนำที่จะแลกเปลี่ยนกับท่านได้ คือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้กล่าวไปแล้ว ประเทศไทยได้ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมา ๑๕ ปีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ตั้งแต่แผน ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ และวันนี้แผน ๑๒ ซึ่งคือความมีเหตุมีผล ความพอประมาณ และความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งสามารถนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเศรษฐกิจ การดำรงชีวิต การดูแลประชาชนอะไรต่างๆ ใช้ได้ทั้งหมด เพราะทุกอย่างการจะทำอะไรก็ตาม ต้องอาศัยความมีเหตุมีผลในการทำ ในการประกอบการ ในการลงทุน มีความพอประมาณในทุนที่เรามีอยู่ ถ้าเราเร่งเกินไป ถ้าอะไรมันมากเกินไป ถ้ามันล้ม มันก็จะ collapse ลงมา เราก็เดือดร้อน ดังนั้น ท่านจึงทรงสอนว่า การทำสิ่งใดก็ตาม แม้แต่ในการดำรงชีวิตประจำวัน ทุกคนต้องอยู่อย่างพอเพียง คือการมีเหตุมีผล มีความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือความรู้กับคุณธรรม ซึ่งวันนี้เราต้องเน้นสิ่งนี้กลับมาให้ได้ แล้วการปลูกจิตสำนึกของคนรุ่นใหม่ เราต้องทำอย่างไรจึงจะทำให้คนทุกประเทศที่มีเอกลักษณ์ของตนอยู่นี้ ทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่เดินไปข้างหน้าได้

แต่ก็ต้องไม่ลืมประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ของเราที่มีอยู่แล้วเดิม อันนั้นคือเส้นที่ตะวันออกของเรา เส้นที่ของอาเซียน ต้องช่วยกันรักษา ไม่ต้องไปข้างหน้าแล้วทิ้งข้างหลังไว้ทั้งหมด ที่ผ่านมาเป็นประวัติศาสตร์ของเรา ของแต่ละประเทศที่น่าภาคภูมิใจ เพราะฉะนั้น ผมก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การที่อาเซียนได้ก่อตั้งมาครบ ๕๐ ปี ตั้งแต่มีการลงนามปฏิญญาอาเซียนที่กรุงเทพฯ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ เราจะต้องร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งต่อไป เพื่อจะสร้างความมั่นใจให้กับประชาคมโลกต่อเศรษฐกิจของเอเชีย เรากำลังเดินหน้าไปสู่ SDG 2030 ของสหประชาชาติ ซึ่งมีการเริ่มต้นมาแล้ว ใน ๑๕ ปีข้างหน้าเราต้องบรรลุวัตถุประสงค์ให้ได้ในทุกกิจกรรม ทุกเป้าประสงค์ที่ระบุไว้ใน SDGs ผมก็มีคำแนะนำว่า ประเทศไทยใช้คำว่า SEP for SDGs คือ จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปสู่ SDGs ของสหประชาชาติ ทุกท่านคงพอได้ยินอยู่บ้าง

๑๘. ผมหวังว่า ท่านทั้งหลายจะได้รับแรงบันดาลใจร่วมกันจากการที่มาพบปะกันในวันนี้ และสิ่งที่ผมพูดออกไป หวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ท่านไม่มากนักน้อย ถ้าอะไรที่บกพร่อง ก็ต้องขอโทษด้วย และขออภัยด้วย ผมเสียดังไปหน่อย แต่ผมจริงใจกับทุกคนและผมคาดหวังให้อาเซียนของเรา ให้ทุกคนมีความสุข ไม่เฉพาะคนไทย เพราะฉะนั้นเราต้องส่งเสริมพัฒนา MSMEs ภายในประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยร่วมกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของทุกคน และเพื่ออนุชนรุ่นหลัง โดยเราน่าจะต้องมีการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่แล้ว เราจะพูดกัน คุยกัน วางแผนกัน พอถึงเวลาการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ มันช้าเกินไป เพราะฉะนั้น เราควรจะต้องกำหนด Roadmap ในแต่ละเรื่อง ถ้ารู้ว่ามีกิจกรรม ๑๐ กิจกรรม ต้องระบุว่าในปีนี้จะต้องทำอะไรบ้าง ต้องเกิดให้ได้ ในปีนี้ ปีหน้า ห้าปี ต้องเกิดอะไร สิบปี ยี่สิบปี ต้องเป็นอะไร มันจึงเป็นการวางอนาคต ถ้าเราทำวันนี้ มันจะไม่ทันการณ์ กว่าจะคิด กว่าจะทำ กว่าจะตกลงกันได้ ดังนั้น การประชุมของอาเซียน ของผู้นำประเทศ ปีหนึ่งอาจจะแค่ ๒ ครั้ง แต่ในระหว่างนั้น มีเวลาอีกมากมายที่ทุกคนต้องแสวงหา และผู้นำทุกประเทศ ผมเข้าใจว่าผู้นำทุกประเทศก็ยอมรับในการเปลี่ยนแปลง ยอมรับฟังจากทุกท่าน ในความคิดที่หน้าจะเป็นประโยชน์ อย่างไรก็ตาม เราคงต้องเดินไปด้วยกัน ทุกประเทศในอาเซียนต้องเดินไปด้วยกันด้วยกฎกติกา ระเบียบต่างๆ อย่างที่ผมเรียนไปแล้ว รัฐจะเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผมขอขอบคุณทุกท่านอีกครั้งที่ให้เกียรติผมมาพูดในวันนี้ และผมมีโอกาสร่วมการประชุมอาเซียนที่ฟิลิปปินส์ในครั้งนี้ ที่ผ่านมา ผมได้มีโอกาสต้อนรับท่านประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ที่ประเทศไทย ก็มีความรู้สึกเชื่อมั่นเคารพซึ่งกันและกัน มีความสนิทสนมกันพอสมควร ก็เข้าใจตรงกันว่า เราจะต้องทำเพื่อประชาชนของเรา เราจะต้องแสวงหาความร่วมมือระหว่างกันให้มาก อันนี้หมายความว่าไปถึงทุกประเทศ มาเลเซีย สิงคโปร์ ก็รู้จักสนิทสนมกันทุกประเทศ ผมคิดว่าบรรดาผู้นำต่างๆ ก็พยายามทำอย่างเต็มที่ในช่วงที่เศรษฐกิจกำลังมีปัญหา แต่โชคดีที่อาเซียนไม่ได้มีผลกระทบมากนัก มีอย่างเดียว คือ เรื่องราคาผลิตผลทางการเกษตรที่ผมได้กล่าวไปแล้ว เพราะฉะนั้นเราต้องเร่งรัด เรื่องการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เราต้องช่วยกัน ถ้าเราพัฒนาโดยไม่ได้ดูแลสิ่งเหล่านี้เลย วันหน้าโลกก็เดือดร้อน และเราก็จะเดือดร้อนก่อน วันหน้าเราไม่ได้อยู่แล้ว ลูกหลานเราจะเป็นคนเดือดร้อนแทน ผาปกพวกเราคิดไว้ด้วย

ขอบคุณอีกครั้งนะคะ สวัสดีครับ
